

Svenska Kraftnät
Registrator, dnr 2016/183
Box 1200
172 24 Sundbyberg

Yttrande över samrådhandling enligt 6 kap. miljöbalken avseende planerad stamnätsförbindelse mellan fastlandet och Gotland, dnr: 2016/183

Svensk Vindkraftsförening har mottagit rubricerat ärende och föreningen yttrar sig i egenskap av intresseorganisation för vindelproducenter och vindkraftexploatörer verksamma i Sverige och Gotland.

Vi vill inleda med att framhålla vår uppskattning över att Svenska Kraftnät (SvK) säger att aktuellt projekt är ett prioriterat projekt och att man arbetar efter en väldefinierad och relativt sammanpressad tidplan. Projektet är hett efterlängtat hos gotländska vindkraftsägare/framtida ägare och en grundförutsättning för att den nybyggnation projektet skall främja överhuvudtaget skall komma till stånd.

Med detta sagt tvingas vi dock resa ett allvarligt varnande finger för risken att den förväntade nybyggnationen ändå inte riktigt tar den fart som av flera skäl är önskvärt, där ett skäl bör vara att nå en utnyttjandegrad av den nya förbindelsen som ger SvK rimlig avkastning på investerat kapital. Skälet till att nybyggnationen trots den nya kabeln kan komma att gå trögt är att i den lösning som nu presenterats – en ny kabel tillsammans med två gamla - ligger en risk att förbindelsen inte bedöms som tillräckligt robust för att få fram de stora kapitalvolymerna kraftinvesteringarna kräver till rimliga kostnader.

Av samrådsunderlaget framgår att skälet till att projektet bedöms som prioriterat dels är att det möjliggör en fortsatt vindkraftutbyggnad på ön, men även för att säkerställa den framtida elförsörjningen av Gotland. Det senare motiveras med att nuvarande förbindelse kommer att vara närmare 40 år gammal när den nya kabeln tas i bruk och kvarvarande livslängd därmed tämligen begränsad. Vidare sägs att den nya förbindelsen i kombination med den gamla möjliggör en utbyggnad av vindkraften (och solkraft) från dagens knappa 200 MW upp till cirka 600 MW. Men om nu befintlig förbindelse inom en inte alltför avlägsen framtid bedöms falla för åldersstrecket betyder det att halva transmissionskapaciteten är vek. I ett läge där de gamla kablarna råkar ut för en skada som kan kräva 2–3 månader att reparera, då är den nya kabeln ensam som bär hela "ansvaret". Ett fel på den nya länken ger då totalavbrott. 600 MW vind ger en årsproduktion upp mot två TWh vilket i dagens prisläge har ett försäljningsvärde om 600

miljoner kronor, dvs 50 miljoner i månaden. En "leveranskanal" till marknaden som INTE har s.k. N-1 standard (dvs att redundans finns för att om en komponent bortfaller så kan leveransen bibehållas) leder med mycket stor sannolikhet till att miljardinvesteringar i kraftproduktion på Gotland bedöms ha en större risk än på annan plats i Sverige varvid kapitalanskaffningen blir dyrare, vilket i sig mycket väl kan få potentiella investerare att tänka sig för en extra gång.

Mot bakgrund av vad som ovan beskrivits anser Svensk Vindkraftsförening att risken för att den samlade el-förbindelsen fallerar bör analyseras i den färdiga ansökan liksom att en handlingsplan bör redovisas hur denna risk minimeras och på sikt elimineras. Eliminationen kan som GVP ser det inte ske på annat sätt än att även de befintliga kablarna byts ut, och med tanke på ledtiden för det nu aktuella projektet (2009 – 2021 = 12 år) anser vi att projekteringen bör igångsättas snarast och att en tydlig plan för hur och när denna förnyelse realiserar också ska presenteras.

Svensk Vindkraftsförening önskar således att koncessionsansökan innehåller en utförlig teknisk beskrivning även av den befintliga förbindelsen och en analys av dennas förmåga att i samverkan med den nu planerade operera klanderfritt under de närmaste 5 – 10 – 15 åren. Detta då denna förbindelse så som projektet nu utvecklats och kommit att utformas utgör en viktig och integrerad del av den samlade "leveranskanalen" för gotländsk ellexport. I den tekniska beskrivningen önskas även en utförligare beskrivning av redundansen för den nya förbindelsens huvudkomponenter. Vad gäller sjökabeln är det viktigt att beskriva hur denna kommer att skyddas. I samrådshandlingen nämns flera kompletterande metoder i svepande ordalag men inte hur det faktiskt planeras att utföras längs den som vi antar väl kartlagda sjökabelvägen. Berg och block lär förekomma och djupet är på sina håll mycket stort. Vidare nämns att sjökabeln kan komma skarvas ungefär mitt på sträckan. Då skarvar – vilket SvK själva framhåller på flera ställen i texten – definitivt utgör en potentiell felkälla måste det vara av stort intresse att söka lösningar som eliminerar behovet av skarv. Vi antar att det handlar om att planera förläggningen således att erforderligt tonnage kan bokas upp i tid, då vi gissar att dylika fartyg är sällsynta. Detta kräver omsorgsfull planering.

Allt detta i syfte att visa att förbindelsen är säker och robust och därmed inte utgör skäl att värdera risken för avbrott på elnätsanslutningen högre på Gotland än på andra platser i Sverige.

Falkenberg den 9 mars 2017

Svensk Vindkraftsförening

Jeanette Lindeblad Ordförande